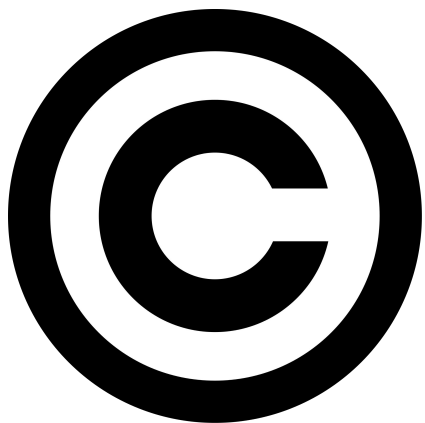




Autorska prava

Sonja Lušić Radošević
IX. gimnazija Zagreb

Autorska prava na internetu

Digitalni obrazovni sadržaji

- Dokumenti - listići, pripreme, primjeri tekstova
- Slike
- Videuradci
- Interaktivni moduli
- Simulacije

Autorska prava na internetu

Copy - Paste

Anketa

bit.ly/CUC16anketa

Autorska prava

- pravna grana koja se bavi pravima stvaratelja na njihovim autorskim djelima
- ne štite se ideje, već oblici izričaja tih ideja
- štite se nositelji prava od neovlaštenog korištenja
- automatska prava
- štite se objavljena i neobjavljena djela

Zaštita autorskih prava

- ključan je način poticanja ljudske kreativnosti i inovacija
- ne omogućava samo zaštitu stvaratelja već i onih koji se bave pomažu te se bave distribucijom autorskih djela

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (2003., 2007., 2013., 2014.)*

1. **autorsko pravo – pravo autora na njihovim djelima iz književnoga, znanstvenog i umjetničkog područja**
2. **srodna prava:**
 - a. prava umjetnika izvođača na njihovim izvedbama
 - b. prava proizvođača fonograma na njihovim fonogramima
 - c. prava filmskih producenata (proizvođača videograma) na njihovim videogramima
 - d. prava organizacija za radiodifuziju na njihovim emitiranjima
 - e. prava nakladnika na njihovim izdanjima
 - f. prava proizvođača baza podataka na njihovim bazama podataka
3. ostvarivanje (individualno i kolektivno) autorskog prava i srodnih prava
4. zaštitu autorskog prava i srodnih prava u slučaju povrede
5. područje primjene Zakona.

Autorsko pravo i srodna prava*

1. Autorsko pravo pripada, po svojoj naravi, **fizičkoj osobi koja stvori autorsko djelo.**
2. Pravo umjetnika izvođača pripada, po svojoj naravi, **fizičkoj osobi koja izvede djelo iz književnog ili umjetničkog područja ili izražaje folklora.**
3. Nositeljem drugih srodnih prava može biti svaka fizička i pravna osoba, ako zakonom nije drukčije određeno.
4. Autorsko pravo i srodna prava mogu se protiv volje njihovih nositelja ograničiti samo pod pretpostavkama i na način određen zakonom.

Autorsko djelo*

1. **Autorsko djelo je originalna intelektualna tvorevina iz književnoga, znanstvenog i umjetničkog područja koja ima individualni karakter, bez obzira na način i oblik izražavanja, vrstu, vrijednost ili namjenu ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.**

Autorsko djelo*

2. Autorska djela jesu osobito:

- **jezična djela** (pisana djela, govorna djela, računalni programi)
- **glazbena djela**, s riječima ili bez riječi
- dramska i dramsko-glazbena djela
- koreografska i pantomimska djela
- djela likovne umjetnosti (s područja slikarstva, kiparstva i grafike), bez obzira na materijal od kojega su načinjena, te ostala djela likovnih umjetnosti
- djela arhitekture
- djela primijenjenih umjetnosti i industrijskog dizajna
- **fotografska djela** i djela proizvedena postupkom sličnom fotografskom
- **audiovizualna djela** (kinematografska djela i djela stvorena na način sličan kinematografskom stvaranju)
- kartografska djela
- **prikazi znanstvene ili tehničke prirode kao što su crteži, planovi skice, tablice i dr.**

Autorsko djelo*

3. Predmet autorskog prava može biti svako autorsko djelo osim onoga koje to ne može biti po svojoj naravi kao i onog za koje je odredbama ovoga Zakona određeno da ne može biti predmetom autorskog prava.

4. Predmet autorskog prava je autorsko djelo u cjelini, uključujući i nedovršeno autorsko djelo, naslov te dijelovi autorskog djela koji udovoljavaju pretpostavkama iz stavka 1. ovoga članka.

5. Naslov autorskog djela koji ne udovoljava pretpostavkama da bi bio predmet autorskog prava, a koji je već korišten za neko autorsko djelo, ne može se koristiti za djelo iste vrste ako bi mogao izazvati zabunu o autoru.

Prerade*

- 1. Prijevodi, prilagodbe, glazbene obrade i druge prerade autorskog djela, koje su originalne intelektualne tvorevine individualnog karaktera, zaštićene su kao samostalna autorska djela.**
- 2. Prijevodi službenih tekstova iz područja zakonodavstva, uprave i sudstva zaštićeni su osim ako su učinjeni radi službenog informiranja javnosti i kao takvi objavljeni.**
3. Odredbe iz stavka 1. ovoga članka ne utječu na prava autora djela koja su prerađena.

Zbirke ili baze podataka*

1. **Zbirke samostalnih autorskih djela, podataka ili druge građe** kao što su enciklopedije, zbornici, antologije, baze podataka i sl., koje prema izboru ili rasporedu sastavnih elemenata čine vlastite intelektualne tvorevine njihovih autora, zaštićene su kao takve.
2. Zaštita koju uživa zbirka iz stavka 1. ovoga članka ne proteže se na njezin sadržaj i ni na koji način ne utječe na prava koja postoje na autorskim djelima i predmetima srodnih prava uvrštenim u tu zbirku.
3. **Baze podataka, po ovom Zakonu, jesu zbirke uređene po određenom sustavu ili metodi**, čiji su elementi pojedinačno pristupačni elektroničkim ili drugim sredstvima.
4. Zaštita koja je ovim Zakonom predviđena za baze podataka ne odnosi se na računalne programe koji su korišteni za izradu ili rad baza podataka pristupačnih elektroničkim sredstvima.

Nezaštićene tvorevine*

1. **Predmetom autorskog prava su izražaji, a ne ideje, postupci, metode rada ili matematički koncepti kao takvi.**
2. Nisu predmetom autorskog prava:
 - a. **otkrića, službeni tekstovi iz područja zakonodavstva, uprave i sudstva** (zakoni, uredbe, odluke, izvješća, zapisnici, sudske odluke, standardi i sl.) i druga službena djela, kao i njihove zbirke, koja su objavljena radi službenog informiranja javnosti,
 - b. dnevne novosti i druge vijesti koje imaju karakter običnih medijskih informacija.
3. Narodne književne i umjetničke tvorevine u izvornom obliku nisu predmetom autorskog prava, ali se za njihovo priopćavanje javnosti plaća naknada kao za priopćavanje javnosti zaštićenih autorskih djela. Naknada je prihod državnog proračuna i koristi se za unaprjeđenje odgovarajućeg stvaralaštva s odgovarajućeg područja.

Sadržaj autorskih prava*

1. **Autorsko pravo sadržava moralna prava autora, imovinska prava autora i druga prava autora.**
2. **Autorskim pravom štite se osobne i duhovne veze autora s njegovim autorskim djelom (moralna prava autora), imovinski interesi autora u pogledu njegovoga autorskog djela (imovinska prava autora) i ostali interesi autora u pogledu njegovoga autorskog djela (druga prava autora).**
3. **Za svako korištenje autorskog djela autoru pripada naknada, ako ovim Zakonom ili ugovorom nije drukčije određeno.**

Vlasništvo i autorska prava

Komercijalno korištenje

- jednokratnom plaćanju za neograničeno korištenje nekog medija (Royalty-free RF)
- za svaku uporabu je potrebno ponovo kupiti prava na korištenje (Rights-managed RM)
- ...

Besplatno korištenje pod određenim uvjetima

- Creative Commons licenca

Besplatno korištenje javnog vlasništva (engl. Public Domain)

- CC0

Online rasprava o autorskim pravima

bit.ly/CUC16rasprava

Creative Commons licence

Imenovanje



Dijeli pod istim uvjetima



Nekomercijalno



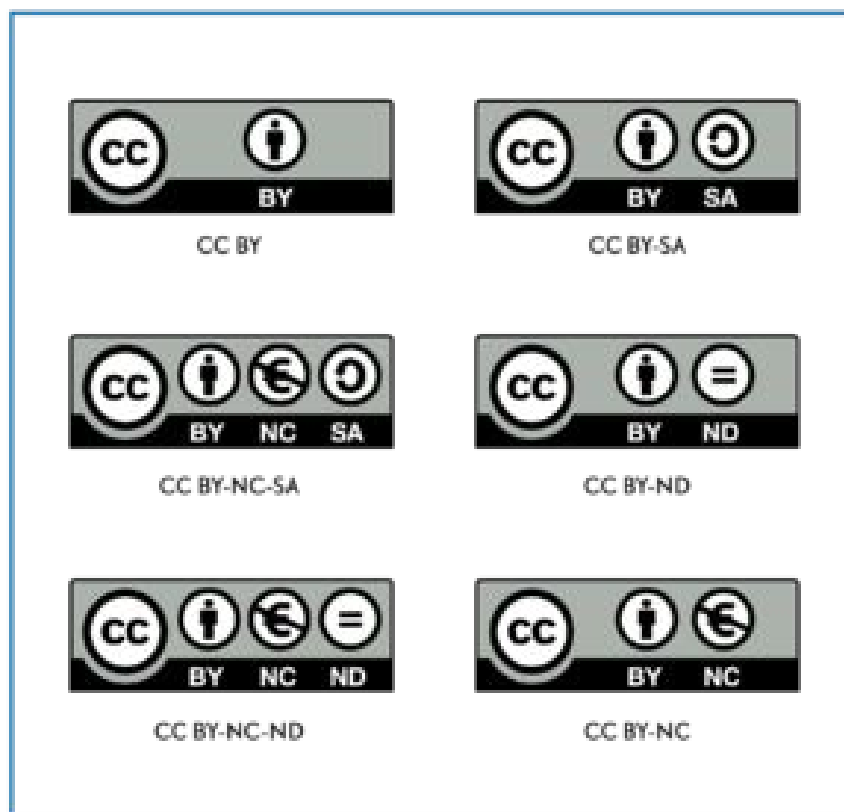
Bez prerade



Creative Common licence

bit.ly/CUC16licence

FIGURE 2: THE SIX VARIATIONS OF THE CC LICENCES



Izvor: wikimedia.com

Creative Commons licence - statistika iz 2015.

bit.ly/CUC16CC

Otvoreni obrazovni sadržaji

Otvoreni obrazovni sadržaji (eng. Open Educational Resources) ili skraćeno OER obrazovni sadržaji koji su javno dostupni ili objavljeni pod otvorenom licencom.

Njihovo glavno svojstvo otvorenosti odnosi se na mogućnost legalnog i slobodnog prijepisa, upotrebe, prilagodbe i dijeljenja među korisnicima.

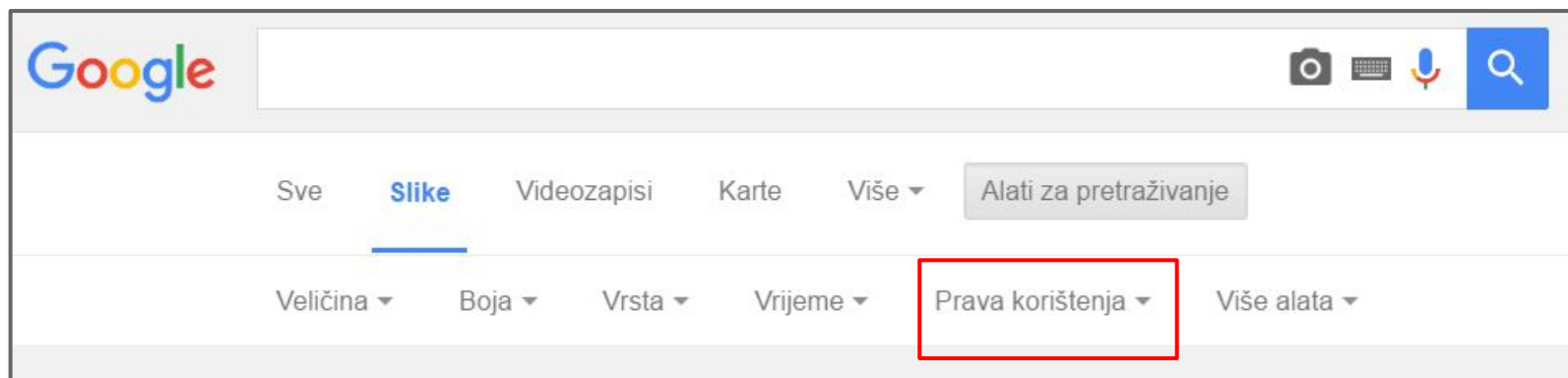
CARNetov repozitorij www.skole.hr/digitalni-sadrzaji

Toni Milun portal www.tonimilun.com/

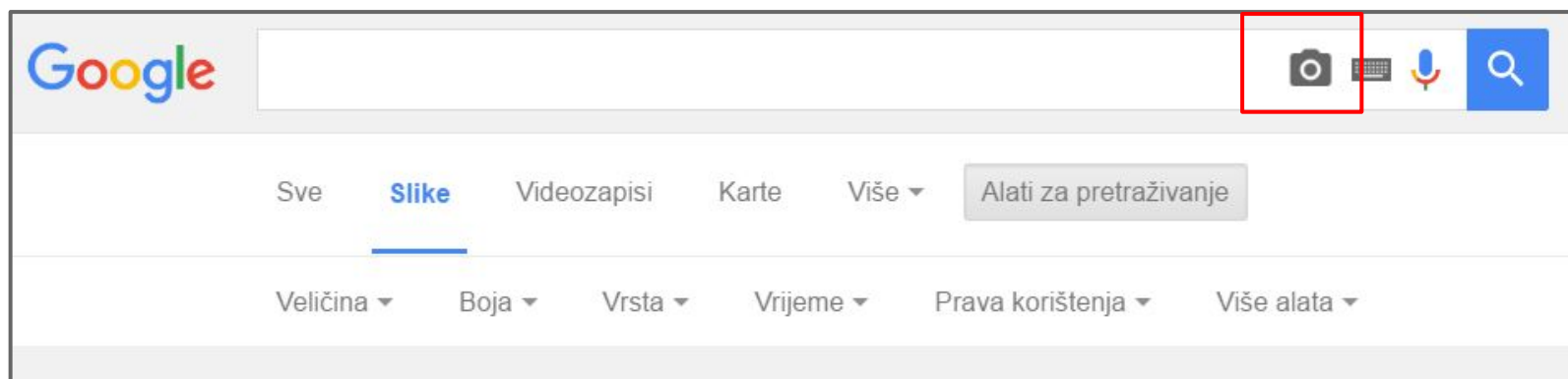
Portal za besplatnu pripremu državne mature www.mojamatura.net

Izdavači (pr. www.profil-klett.hr/repozitorij dio repozitorija)

Slike na internetu



Porijeklo slika na internetu



bit.ly/CUC16pr1

Besplatne fotografije za objavu

CARNet - e-laboratorij

- Flickr
- TinEye
- Public Domain Photos
- Pixabay
- Stockvault.net
- Yandex image search
- StockSnap.io

search.creativecommons.org

Office 365 - Bing tražilica



Zadatak 1.

Na Flickeru potražite slike u kategoriji Chinese hamster family i odredite što sve možete sa slikama.

Zadatak 2.

Vodeći računa o autorskim pravima, potražite i zalijepite u zajednički dokument sliku nekog kućnog ljubimca.

bit.ly/CUC16drive



sonja.lusic-radosevic@skole.hr
@sonjalr